

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspediceja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 46.

V Ljubljani, v ponedeljek 26. februarija 1894.

Letnik XXII

Državni zbor.

Dunaj, 25. februarija.

O nalogi sedanjega zasedanja državnega zbora

poročal sem že v zadnjem dopisu. Nekateri listi pa se bavijo še z nekaterimi drugimi rečmi, ki pridejo po njihovi trditvi prej ko mogoče na vrsto. Med njimi imenujejo tudi volilno reformo, ki je po njihovi trditvi že izdelana in o kateri vedó poročati take natančnosti, kakor da bi bili sodelovali pri njeni sestavi. Naj toraj tudi jaz spregovorim, kolikor o tej reči vem; da pa preveč ne zdražim vaše radovednosti, precej povem, da poučeni krogi o tej stvari še silno malo vedo. Preden vlada predloži svoj načrt, se hoče o načelih novega volilnega reda sporazumeti z večjimi strankami državnega zbora.

Vsakatera teh strank pa bo preje med seboj doznala za dotično premembo, da bodo njeni zastopniki pri dotičnem skupnem posvetovanju vedeli, kaj naj v imenu svojih klubov priporočajo in kaj pobijajo. V konservativnem klubu se je v zadnji seji izražala misel, ki se bo tudi obistinila, da se sestavi poseben pododsek, ki naj določi potrebne premeembe in jih klubu predloži v pretresanje in konečno rešitev. V tem trenutku ne more torej še nihče povedati, kdaj pride volilna reforma v državni zbor in kakošna bo.

Budgetni odsek marljivo deluje ter je sklenil o prostih dnevih zborovati od 10. ure dopoldne, do 4. ure popoldne, da do velike noči reši vsaj večino državnega proračuna, če ne celega.

Kot prvi točki ste bili v petek rešeni najvišji računski dvor in tabak, o katerem je poročal po-

slanec Šuklje. Pokritje za l. 1894 se predlaga s 86,616.450 gld. in je za 1,318.700 gld. višje, kakor v preteklem letu, kar priča, da se kadenje od leta do leta množi.

V isti seji je bilo rešeno poglavje glede uprave državnega dolga, o skupni potrebščini, o mornarskih in mornarsko-zdravstvenih zadevah o loteriji in pristojbinah, pri katerih se je vladi priporočalo, da naj zniža prepisane pristojbine pri manjših kmet-skih posestvih. Dotična resolucija grofa Pininskega je v istini obveljala.

Profesor Kaizl predlagal je resolucijo, da naj se odpravi kolek za časnike in koledarje. Minister Plener je sicer ugovarjal, da bodo težko pretrpeli odpadek časniškega koleka, ki donša državi 1,620.000 gld. dohodkov, ali pri glasovanju je vendar obveljal prvi del Kaizlne resolucije, da naj se odpravi kolek za časnike, drugi del gledé koledarskega koleka pa je bil odklonjen.

Včeraj bil je na vrsti zemljiški in hišni davek. Dr. Kajzl vprašal je pri tej priliki ministra, ali se delajo priprave za pregled katastra, da se more davek za leto 1896 vravnati že po novovrejenem katastru? Minister Plener je odgovarjal, da se dotični zakon že pripravlja in še v tem zasedanju izroči državnemu zboru. Pri pregledovanju katastra se bo ozir jemal na spremenjene kulture. Kaizl je želel, da naj bi se povikšali dohodki hišnega davka za 200.000 gld., ker so prenizko proračunjeni, ali minister je ugovarjal, da je treba pri preračunavanju velike previdnosti, ker se po valutni vredbi blagajnični preostanki znižajo, kadar se odpravijo goldinarski bankovci in nadomestijo s srebrnimi kronami.

Tudi vravnava osebnega prihodninskega davka prišla je pri tej priliki v razgovor. Minister Plener je rekel, da davčni odsek pred Veliko nočjo sicer ne bo imel prilike pričeti svojega dela, ali po Veliki noči se takoj snide in ostane v permanenti ter nalogo svojo reši do junija ali julija. Ker vse stranke želé skorajšne rešitve, se bo treba zjediniti o načelih, potem pojde posebna razprava urno spod rok. Na ta način bo torej mogoče, v prihodnji jeseni tudi v zbornici pričeti pretresanje o novem osebnem davku.

Zastran pretresanja državnega proračuna imeli so v konservativnem klubu ostali slovenski poslanci že v četrtek ob 6. uri zvečer shod, da so se pogovorili o stališču, katero naj njihov tovariš Šuklje zavzema v budgetnem odseku. Razprava je bila vseskozi mirna, stvarna in sporazumna. Vendar so nekateri dunajski listi poročali, da je Šuklje v imenu slovenskih poslancev v konservativnem klubu dne 23. t. m. našteval njihove želje in zahteve, da se je vsled tega vnela dolga in burna razprava, katera še ni dovršena. To je vseskozi izmišljeno. Slovenci niso imeli nobenega vzroka v klubu ponavljati svoje želje in zahteve, ker jih klub že zdavnej pozna in je pripravljen podpirati jih z vsem svojim vplivom. Profesor Šuklje v dotični seji še ni bil, ker je ravno takrat zboroval budgetni odsek. Le za trenotek je prišel v klubovo dvorano, da je zapisal svoje ime na prezentno listo, ali ko je zvedel od načelnika grofa Hohenwarta, da kaj posebno važnega ne pride v razgovor, vrnil se je takoj nazaj v budgetni odsek. Edina slovenska zadeva, ki je prišla v klub v razgovor, je bila zadeva Spinčičeva, o kateri sem že zadnjič poročal in o kateri so se vsi klubovi člani strinjali s svojim slovenskimi tovariši. To naj Vam bo

LISTEK

Fr. Smetana in njega glasba.

(Dalje.)

Dvajset goldinarjev v žepu, toda poln prekrasnih načrtov in zanašaje se na svojo glasovirno izobrazbo, odrine Smetana oktobra meseca l. 1843 zopet v Prago, da se tu izključno uri glasbe. Znanec in prijatelj, od katerih se mu je bilo nadejati podpore, Smetana ni imel v Pragi. Trpel je do skrajne meje bedo in nedostatek. Onih dvajset goldinarjev je kmalu potrošil — kaj pa zdaj začeti? Prošiti bilo ga je sram. Trpel je tako pomanjkanje, da je Smetana sklenil umreti — lakote. Vleže se torej na postelj v nadeji, da bi zaspal na veke. Tako leži ves dopoldan, vso noč in drugi dan dopoldne. Kar ob 10. uri nekdo potrka na duri; bil je sluga ravnatelja praškega konservatorija, J. B. Kittla. Pové mu, da je njegovega gospoda prosil grof Thun, naj slednjemu preskrbi kacega domačega učitelja na glasevir; Kittl je priporočal Smetano. Hiti torej v grof Thurnovo palačo, vedel je, da postane domač učitelj — še ljubše mu je pa bilo, da ga bodo povabili na obed. Grof Thun Smetano vsprejme prijazno za učitelja in ga povabi na obed, ali žal — ta je bil stoprav ob štirih popoldne. Da bi slabosti ne zaspal, ni šel več domov, temveč se je sprehajal po mestu. Konečno se približa 4. ura; hitel je torej k Thunovim, toda ker je bil želodec njegov slab —

tri dni ni jedel — je le malo okusil, da bi si ga ne bil popačil. Še dolgo potem — kakor je pozneje sam pripovedoval — čudili so se Thunovi, da mu pri njih ni dišala jed.

Hkrati so se premenile Smetanove gmotne razmere. Poučeval je pri grofu Thunu, sam je pa študiral štiri leta glasbena pravila pri zaslužnem Jos. Prokschu.*)

Četrto leto svojega bivanja pri grofu Thunu — leta 1848 — pošlje Smetana Lisztu šest glasovirnih skladb, katere je hotel izdati na svetlo kot prvo delo, proseč za dovoljenje, ako je sme pokloniti njemu. Lisztu se je Smetanova glasba jako omilila; vsprejel je to poklonitev ter Smetani preskrbel še zalagatelja, lipskega bukvarja Kistnerja, ter ga pozval k sebi v Weimar, ki je v našem stoletju važno središče glasbe na Nemškem. Kralj pianistov, slavni Liszt, prenasičen neskončnim proslavljanjem, odičen z blizu 50 redovi in drugimi odlikami tako rekoč obsipan, odpovedal se je vsi slavi virtuoznega življenja in izvolil ta kraj za svoje novo torišče, vsprejemši ondi leta 1849 mesto dvornega kapelnika. Ž njim je postal Weimar sloveče glasbeno mesto. Cela vrsta nadebudnih glasovirnih odličnjakov in glas-

*) Jos. Proksch se je porodil leta 1794 v Liberci. Dasi je bil od svojega 13. leta slep, bil je vse žive dni proslavljan glasovirni učitelj na Češkem; zložil je leta 1830 v Pragi glasovirno šolo, zložil mnogo glasovirnih skladb in priredil različne skladbe prvih glasbenih mojstrov vseh narodov za igranje na glasovirju. Umrl je leta 1864 v Pragi.

barjev iz vseh evropskih dežel zahajala je v to mesto, da tu zajemljejo tu pri Lisztu, česar jim je nedostajalo.

Med to družbo prišel je Smetana. Pri neki večerni zabavi razmotrivali so vprašanje, česa je kak narod veljavnega izvršil v glasbi. Herbeck*) se je izrazil jako zaničljivo o Čehih. „Kaj ste dokazali?“ vpraša Smetana. „Sušmarjev in izvrševalnih godbenikov čeških se sicer dosti klati po svetu; imate li tudi kacega povsem narodnega skladatelja, ki bi bil sloveč po Evropi?“

Težaven je bil odgovor za Smetano. Herbeckove besede so imele svoje jedro: glasbo te dóbe prevevali so razni vetrovi brez vse narodne slikovitosti; marsikak slaven glasbeni skladatelj pohajal je s Češkega, a nijeden ni ostal doma na Češkem. Videč, da bodo na tujem bolj čislani in vživali večjih koristij, izselili so se iz domovine; po tujih deželah so se pa izneverili narodu, iz katerega so bili pošli. Vendar se je Smetana skliceval na Myslivečka.

„Tega mi imenujete?“ dé Herbeck; „saj živa duša skoro ne vé, da je še kot mladenič odpotoval na Laško, ondi prekrstil svoje ime v „Venatovini“ ter zlagal opere v laški tekst v čisto laškem slogu.“

(Konec slédi.)

*) Herbeck Jan se je porodil leta 1831 na Dunaju. Leta 1848 bival je s Smetano pri Lisztu v Vojmiru. Leta 1856 postal je pevovodja dunajskega pevskega društva. L. 1866 bil je imenovan prvim dvornim kapelnikom in tri leta na to ravnatelj dunajske dvorne opere. Repertoire je obogatil z marsikatero lepo opero; umrl je leta 1877.

3/4 M. M. M.

v dokaz, da ni vsega verjeti in ponavljati v domačih listih, kar dunajski ali drugi listi poročajo. Sploh priporočam „Slovenca“, da naj o slovenskih zadevah v državnem zboru iz listov ne zajema nobenih poročil, ker hočem že jaz skrbeti za to, da zanesljivo in resnično izve vse, kar zadeva naše slovenske reči.

„Südmark“ — straža nemštva ob Savi.

S Štajerskega, 15. februarija.

Ni še dolgo, odkar se je pri nas na zelenem Štajerju vršil dogodek, ki prav dobro označuje miro-ljubno, zgolj defenzivno postopanje naših nemških sosedov. Da sploh govorimo o tej stvari, dal nam je povod „Grazer Tagblatt“, v kojega 39. številki od 9. februarija t. l. beremo nastopno: „Pred nekaj dnevi je bilo v Brežicah v dvorani Gabritscheve gostilne zborovanje „Podružnice „Südmarkine“ za Brežice-Sevnico“, ki je imelo namen, da v tej podružnici, osnovani leta 1891, vzbudi novo življenje. Zborovanje se je posrečilo; prihodnost bo pokazala, ali se bo dosegel smoter.

K zborovanju je prišel tudi iz Gradea društveni predsednik, državnozborni poslanec prof. dr. Hofmann pl. Wellenhof. Ta je v lepem govoru pojasnil zgodovino, bistvo in smoter „Südmark“-in, ki teži osobito za tem, da pomaga nemškemu rojakom v gospodarstvenem oziru proti slovenskemu življu, ki se prebujno razvija. Zvestoba in ljubezen do velikega nemškega naroda, narodni ponos, ljubav do doma, in dolžnost, da nemško zemljo ohranijo nemško in jo kot tako izročé svojim otrokom, mora v njih vzbujati in netiti nacionalno delavnost.

Za to je poklicana „Südmark“. In če prav ta podružnica ni mogla storiti vsega, kar je smatrala za svojo nalogo, storila je vendar toliko, kar je mogla. Posebno štajerski Nemci imajo dolžnost, da ovirajo razkosanje zelene marke in se na vse kripnje ustavljajo skupno-slovenski kraljevini, v tem oziru zaupa on podolnoma na narodno zavednost štajerskih Nemcev. Štajerska nima brez uzroka v grbu panterja, bruhajočega iz sebe plamen; ta plamen naj vgrabi tistega, ki bi se drznil razkosati marko. Napil je nemški straži južno-štajerski ob Savi, o kateri je preverjen, da bo storila svojo dolžnost.

Ta jasni in globoko premišljeni govor se je sprejel z obnim odobravanjem. Zborovanje je vodil dosedanji podružnični predsednik g. Ivan Schniderschitsch, lekar v Brežicah, ki je izrazil željo, naj se resno misli na to, da se v Brežicah ustanovi posebna podružnica.

Na to se je volilo podružnično vodstvo. Vsled predloga g. dr. Kautschitscha iz Sevnice se je izvolil predsednikom g. lekar Schniderschitsch, ki je bil do sedaj le intermističen predsednik, kar se je sprejelo z burnimi „prosit“- in „bravo“-klici. Dalje so bili izvoljeni gg.: dr. Kautschitsch, odvetnik v Sevnici, za prvega podpredsednika; Anton Faleschini, župan v Brežicah, za drugega podpredsednika; E. Ziehmman za prvega denarničarja; J. C. Wunderlich za drugega denarničarja; C. dell. Cott za prvega zapisnikarja; U. Tomitsch za drugega zapisnikarja. Upamo, da bodo ti gospodje svojo narodno dolžnost izvrševali tako, kakor so jo i pri drugih priložnostih.

Zborovanje je bilo zanimivo posebno zaradi tega, ker je je posetilo lepo število gospa in gospic in se ga je udeležilo tudi mnogo udov podružnice Celje. Prišli so gg.: podružnični predsednik inženir Lindauer, podžupan Julius Rakusch, dr. Hoisel, dr. Stepischnegg, in drugi ljubljani prijatelji iz Celja.

Gospoda poslanca, dr. Foregger in dr. Wokaun, sta pismeno oprostila svojo odsotnost, in prvi je izrazil željo, da bi se ta slavnost, kakor njene prednice v Brežicah, vrlo obnesla, da bi bila nacionalna protimanifestacija in utrdila nemške postojanke na južnem Štajerju.

Po zaključku zborovanja je bila prosta zabava, in gosp. nadučitelj Tomitsch iz Sevnice je napil državnozbornemu poslancu gosp. dr. Hofmanu pl. Wellenhofu, gosp. dr. Kautschitsch pa góstom iz Celja. Navdušenje so vzbudile besede g. podžupana Lassnigg-a iz Brežic, s katerimi je nazdravljaval društvenemu predsedniku in njegovim težnjam, in góstom iz Celja.

V imenu društva je odgovarjal prof. dr. Hofman s krasnim govorom, v katerem je posebno prisotne gospe in gospice navduševal za narodno delo,

v imenu Celjanov pa g. Julius Rakusch, ki je podarjal solidarnost celjskih in breških borilcev za nemško stvar. . . .

Toliko navedemo iz lista. Sedaj nekoliko refleksije. Kolikor smo povzeli iz besed društvenega predsednika, ima „Südmark“ dvojen namen, pozitiven in negativen. Prvi je, da v gospodarskem oziru podpira nemške rojake proti rastočemu slovenskemu življu. Kot tak bi namen ne bil slab, ko bi bila resnica, da bivajo tam res nemški rojaki in da se jim dela krivica na lastni zemlji po slovenskih vsiljencih. A to je velika laž. V omenjenih krajih težko najdeš pravega Nemca, da si ga po dnevu iščeš z lučjo, najdeš le nekaj odtujenih Slovencev. In recimo, da je tam kaj pristnih Nemcev, morejo-li Slovence imenovati vsiljence, morejo-li zemljo smatrati za lastna tla? Saj nas vendar zgodovina uči, da je bila ta zemlja v slovenskih rokah, predno je bilo v njej o Nemcih duha in sluha, da so jo naši pradedje močili s pótom svojega obraza in zánjo prelivali svojo kri, da so jo ohranili sebi in in ljubljani habsburški dinastiji.

Ta zemlja je naša. Ako si pa naši sosedje izkoriščajo materijelni propad naših kmetov in se hočejo s silo vgnezditi na posestvih, iz katerih se morajo umikati osiročene slovenske obitelji, je to znak hvalisane nemško-liberalne humanitete.

In kako utemeljujejo svoje krivično postopanje? — Pokrivajo je s plaščem domovinske ljubavi. Saj se je prvi matador tega društva, prof. dr. Hofman, v rečenem breškem zborovanju izrazil, da jih ljubav do doma mora vzbujati za tako nacionalno delavnost. Ti nacionalni šovinisti poznajo tedaj nov znak v pojmu domovinske ljubezni, namreč sovraštvo do drugega naroda.

„Südmark“ pa ima po mnenju svojega predsednika tudi negativen smoter, da namreč ovira razkosanje marke in ustanovitev slovenske kraljevine. Taka nemška straža ob Savi je pač odveč. Vsako ljudstvo teži za tem, da zbere svoje raztresene ude in jih združi v skupno celoto. Zakaj bi tega ne imeli Slovenci? Osobito ker se s tem ne pregrešijo na veliki svoji domovini, temveč se trdno držé prepričanja, da je njihov blagor ozko združen z žezlom habsburške dinastije.

In zato naj njega, ki goji tak ideal, zagradi plamen, švigajoč iz žrela štajerskega panterja! Kaj pa njim, kojim vhaia pogled vedno preko meje, kojih duša koprni po veliki Nemčiji, „stolz auf die grosse deutsche Nation“, dočim mora njihovo nesrečno telo tavati po nazadnjaški Avstriji, toliko nepravilni nemškemu življu, ali ni najbolje, da jim ta panter skoči kar — za vrat?

Umevno je, da je zborovanju v Brežicah brzojavil poslanec dr. Foregger. S tem je zvršil svojo dolžnost, hkratu pa s tem nekako najbolj imponuje svojim volilecem. V novejšem času je dobil prav poslušnega učenca v osebi deželnozbornega poslanca dr. Wokauna, ki je tudi brzojavno izrazil svoje simpatije do društva. To je jedno izmed prvih del tega gospoda kot poslanca. Ako bode vedno zvest ostal temu principu in pridno hodil po stopinjah svojega velikega učitelja, bode izvestno proslavil svoje ime.

Konečno si usojamo nekoliko si ogledati može, ki nosijo zvonec v podružnici Brežice-Sevnica.

Njih imena, v katerih tako lepo nastopajo značilni „sch“ in „tsch“, utrjajo v nas prepričanje, da so ti gospodje sami pristni Nemci „ab imis unguibus ad verticem summum“. Predsednik sam je pravi original, ki ima dvojno bistvo: lekar je v njem strogo ločen od predsednika. Lekar se živi od slovenskega in sosednega hrvatskega ljudstva in zato postavlja na zavitke in steklenice, v kojih razpečava ljudstvu zdravila, čisto pošteno ime „Znideršič“. Seveda bi se neučeno ljudstvo čudom čudilo tistim krakam, ki užalijo celó vajeno okó.

Schniderschitschu, predsedniku, pa ni treba takih ozírov. Kot poslanec velike Germanije mora vsekakor svoje ime ukrojiti kolikor mogoče po nemškem kroju.

Precejšnje vlogo igra tudi sevniški nadučitelj g. Tomitsch. Na nemški strani je to samo po sebi umevno. A če kak slovenski učitelj pri veliko bolj nedelčnih priložnostih dokumentuje svoje domoljubje, tedaj je hrup in vrišč v Izraelu, da je nevaren agitator, da je pauslavist, in jednake nesmiselnosti.

Čudne metamorfoze je tudi doživel sedanji župan v Brežicah, gosp. Faleschini. Svoječasno je bil navdušen Triglavan in morda s ponosom nosil slo-

vensko trikoloro. Sedaj pa na vso moč trobi v veliki nemški rog.

Res, trebalo bi pravega Ovidija, ki bi znal dostojno opevati take metamorfoze.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26 februarija.

Civilni zakon na Ogerskem. Najhujše je spravil vlado v zadrego s svojim govorom bivši ministerski predsednik grof Szapary. Pričakovali so, da bode grof se skušal maščevati nad liberalno stranko, da bode govoril burno, ali govoril je popolnoma mirno in stvarno. Razložil je, kako je po raznih intrigah prišlo do teh proticerkvenih predlog. Vladna stranka je le hotela nekako prehiteti opozicijo in s tem si mislila pridobiti popularnosti. Liberalno pa nikakor ni, če se prebivalstvo sili, da naj sklepa dvojni zakon. Vsem drugim veroizpovedanjem se šteje v čast, ako se držé svoje vere, katoliki se pa se proglašajo za nazadnjake in mračnjake, ako se trdno držé svoje vere. Kak velik vtis je napravil ta govor, pač najboljšo kaže to, da se je trem ministrom zdelo potrebno odgovarjati grofu Szaparyju. Vsi listi se bavijo s tem govorom in celó vladni mu ne morejo odrekati velicega pomena.

Srbija. Z nenavadno strogostjo se sedaj vlada v Srbiji. Poslednje dni so bajé zaprli nad 500 oseb. Radikalne vodje je bil nedavno povabil kralj in jim dal razumeti, da ne misli odjenjati. Govori se, da se v kratkem ustavi ustava, ako radikalci ne odjenjajo. Če sedanja vlada v to ne bode hotela privoliti, poklicalo se bode vojaško ministerstvo. — Liberalni in napredni listi hudo ugovarjajo temu, da bi se poklical kak član ruske carske rodbine na srbski prestol in zavračajo ogerske Srbe, da naj le popuste take svete. Radikalni časopisi pa molče. Njim morda stvar v toliko ugaja, ker bi radi kake zmešnjave v deželi, da bi ložje prišli na krmilo. Kakšnega posebnega navdušenja pa v Srbiji za rusko vladarsko rodbino ni. Dotični nasvet najbrž ni prihajal od srbske, temveč od ruske strani in se je le skušalo, kaj poreče na to javno mnenje v Srbiji.

Porusenje na Poljskem. Car je zaukazal, da mora katoliška duhovščina dopisovati samo v ruščini v vseh stvareh svoje službe, izimši tiste slučaje, v katerih je predpisana latinščina. — Generalni gubernator varšavski je izdal oklic, v katerem pozivlje poljske katolike, da naj v državnem interesu donašajo prostovoljne doneske za grajenje pravoslavnihih cerkvâ. — Kdor pozna razmere na Rusko-poljskem, bode pač vedel, da tukaj ne gre za nobene proste darove, temveč je s tem že izrečena nekaka zapoved. Kdor ne bode nič dal v omenjeni namen, ima pričakovati največje nepravilike od državnih oblastev. Cerkve, ki se bodo zidale, pa tudi niso potrebne, temveč se bode vanje vabilo le katoliško prebivalstvo in zapeljevalo v pravoslavlje. Posebno se že sedaj katoliška šolska mladina sili v pravoslavne cerkve, da se navzame pravoslavnega duha.

Italija. Skoro vsi časopisi se izražajo proti vladnemu finančnemu programu, po katerem se povisajo nekateri davki, odpravi več vseučilišč in sodišč. Časopisi zahtevajo, da naj bi se pomanjšala vojna. V to pa seveda ne marajo v Rimu privoliti, ker bi potem vlada prenehala biti velevlast. Tudi mej poslanci ima Italija mnogo nasprotnikov. To se je pokazalo pri volitvi zborničnega predsednika. Vladni kandidat je dobil samo devet glasov večine. Vladna večina je torej jako majhna in se lahko v kratkem premeni v manjšino. Obeno se misli, da ne bode dolgo, da jo bode Crispi dovladal. Najboljša njegova opora je to, da noben drug vplivnejši politik v sedanjem težavnem položaju ne mara prevzeti vladnega krmila v roke. Marsikdo bode že baš zaradi tega podpiral sedanjo vlado.

Spanija. Nedavno je mej baškiškimi poslanci in vlado bil nastal oster razpor zaradi necih davčnih stvari. Po neki stari pogodbi imajo baškiške pokrajine neko predpravico gledé pobiranja davkov. Same pobirajo davek in dogovorjeno svoto odrajtajo vladi. Vlada je pa hotela z novim zakonom vpeljati ondi davčno sistemo, kakor je drugod v državi in seveda ob jednem povisati davek tem pokrajinam. Poslanci so se pa uprli, češ, da zbornici nimata pravice sklepati o davkih v baškiških pokrajinah. Tukaj se more le nova pogodba skleniti. Ugovarjali pa niso vsakemu povisavanju davkov. Vlada je videč, da bi zadela na upor prebivalstva, se z baškimi pokrajinami pogodila, da bodo za bodočih trinajst

let milijon davka več plačevali. S pokrajino Navarro se pa vlada še ni pogodila, ker ta pokrajina neče privoliti v nobeno povišanje davkov in se le sklicuje na neko pogodbo iz 1841. leta.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. februarija.

(Deželni predsednik g. baron Hein) odpeljal se je v nedeljo zjutraj na Dunaj.

(Društvo za krščansko umetnost.) V današnji številki objavljamo načrt pravil društva za krščansko umetnost, kakor jih je sestavil osnovalni odbor, ki prosi one gospode, kateri se zanimajo za pravila tega društva, naj jih blagovolijo pregledati ter eventualno premembe doposlati načelniku osnovalnega odbora, preč. gosp. Jan. Flisu, kanoniku-župniku v Ljubljani. Tako popravljena pravila se bodo potem predložila oblastvu v potrdilo.

(Slovenščina pri političnih uradih.) „Sl. Pravnik“ objavlja v št. 2. t. l. naredbo deželne vlade kranjske z dne 9. novembra 1893 št. 3695/P., s katero se je ukazalo vsem političnim okrajnim oblastvom, da morajo vse vladne oziroma ministerijalne odločbe strankam vročevati le v jeziku, v katerem se je sestavila vloga, ki se reši z dotično odločbo.

(Cesar je pomilostil) 50 kaznjencev po avstrijskih kazniščah, oziroma odpustil njih kazni, in sicer v Ljubljani na Gradu 2, v Begunjah na Gorenjskem (ženska kaznišnica) 2, v Mariboru 6, v Kopru 3 in v Gradišči 2 kaznjencema.

(Koncert „Glasbene Matice“.) Prihodnji koncert „Glasbene Matice“, pri katerem se bode proizvajalo Haydnovo „Stvarjenje“, ne bode 3. in 5. marca, kakor se je svoječasno nameravalo in objavilo, ampak odločil se je na 12. in 14. dan marca (ponedeljek in sredo.)

(Porotne obravnave) so se pričele danes. Zagovarjali se bodo: dne 26. febr. Anton Jenko radi uboja in Frančiška Bernel radi detomora; 27. febr. Mih. Hribar radi uboja; 28. febr. Fr. Hribernik radi težkega telesnega poškodovanja; 1. marca Mih. Tavčar radi uboja; 2. marca Janez in Marija Bukovac radi goljufige. — Dne 3. marca bode skoraj gotovo obravnava zoper Martina Maserlo in sodruge radi ponarjevanja denarjev. — Obravnava zoper Alojzija Novaka se je zaradi njegove bolezni zopet morala preložiti.

(Imenovanje.) Pravni praktikant v Ljubljani g. Franc Regalli imenovan je avskultantom za Kranjsko.

(Koncert pijanista A. Försterja.) Program koncertu, ki ga priredi, kot že znano, pijanist Anton Förster ml. ta četrtek dne 1. marcija, zvečer ob 1/8. uri v koncertni dvorani „Tonhalle“, obsega sledeče točke: 1. Schubert-Liszt: Fantazija „Popotnik“ (Allegro con fuoco, ma non troppo. — Adagio — Presto — Allegro.) 2. Beethoven: 32 variacij v C-moll. 3. Chopin: a) balada op. 52; b) nokturno op. 27, št. 2. 4. Sapelnikov: a) valček op. 1; b) danse des elfes op. 3. 5. Liszt: a) etuda v F-moll; b) svatbeni spreved in rajanje vil iz Mendelssohnovega „Sen kresne noči“. Cene sedežem so: Cerkle po 2 gld. Sedeži v parterju po 1 gld. 50 kr. in 1 gld. Sedeži na galeriji po 1 gld. 50 kr. in 1 gld. Vstopnina v parter ali na galerijo po 60 kr. Dijaški listki po 30 kr. — Koncertni klavir iz firme Blüthnerjeve si pripelje umetnik seboj iz Lipskega. Ker smo slavno občinstvo v svojem listu že dvakrat opozarjali na ta zanimiv in za nas Slovence še posebno pomenljiv koncert, nimamo danes temu lepemu programu pristavljati družega, nego to, da še jedenkrat ponovimo svojo najpristrénejšo željo in prošnjo: Pridite vendar vsi — duhovniki in lajki — ki hranite v svojem srcu le količkaj ljubezni do prave umetnosti! —k.

(Slovenske posojilnice koroške.) Slavne slovenske posojilnice na Koroškem — in teh je že 18! — delujejo jako plodonosno in premnogo koristijo slovenskemu ljudstvu. Baš zato pa se njih delovanje opaža od raznih strani! V zadnjem času začele so tudi oblastnije, okrajna glavarstva v Celovcu in v Beljaku posebno se zanimati za slovenske denarne zavode, ki že mnogo let delajo prav vzorno in ne da bi se jim moglo kaj očitati! Celovško okr. glavarstvo zahteva n. pr., naj predstojništvo slov. posojilnice v Št. Janžu v Rožu naznani vse tiste, ki imajo v posojilnici kaj denarja vložnega itd.! O tem postopanju bode zahteval g. poslanec Mihael

Vošnjak v državnem zboru po interpelaciji pojasnila.

(O statistiki o krošnjastvu) omenjamo, da se je leta 1890. dovolila krošnjarska pravica ali podaljšala na Štirske 231, na Koroškem 177, v Primorju 571 in na Kranjskem 1322 krošnjarjem, večinoma Kočevcem.

(Za novo farno cerkev v Kočevju) ima zdaj stavbinski cerkveni odbor na razpolaganje stavbišče in 20.000 gld. v gotovini in je sklenil minole dni, da se še letos razpiše natečaj za zidarska dela. Cerkev bo zgrajena po načrtu dunajskega stavbinskega mojstra Schmidta. Skupni troški so proračunjeni na 80.000 gld., nedostaje torej še 55.000 gld. Cerkev ima biti zgrajena do leta 1898, da se more izročiti svojemu namenu povodom petdesetletnice cesarjevega vladanja. Spomin na ta čin se bode ovekovečil s spominsko pločo v cerkvi.

(Vzgoja.) V Trstu so tudi letos v sirotišnici napravili ples za dečke in deklice. Brezbožnost in posurovelost raste v mestu od dne do dne in ni dovolj, da novodobna vzgoja že po svojih načelih ne more zabraniti nenravnosti, marveč direktno vplivajo vzgojevatelji nato, da se čim najpreje v mladih srcih izcimí strast. Nam se zdi, da je uničenje človeškega rodú, kakor ga zahteva Søpenhaver — namera tistih, ki vodijo novo dobo. Sovraštvo do človeštva sploh jih vodi! In zato ne štejemo samo pouličnih Ravašólov, Vejánov ali Vopalkov mej anarhiste, marveč tudi brezbožne vzgojevatelje!

(Framasoni.) L. 1880 je bilo vsega skupaj 137.005 lož; v 12 letih se je to število pomnožilo za 4320 lož in za 553.140 udov. Administrativni vodja framasonski v Berlinu je izdal podrobno štatistiko iz katere povzemamo to-le: V Evropi je framasonov — 7.966.148; v Zjedinjenih državah: — 5.805.220; v južnih ameriških ljudovladah in v Kanadi: 19.717. — Vojna za zlo je tedaj mnogobrojna. In za dobro?

(Konfiskacije) Leta 1882. se je v Avstriji konfiskovalo 1390 časnikov in 228 knjig, vkupe 1618 tiskovin in sicer: nemških 949, laških 420, čeških 374, poljskih 119, hrvatskih 32, slovenskih 26.

Društva.

(Društvo za krščansko umetnost.) Načrt pravil „društva za krščansko umetnost“ v Ljubljani se glasi:

§ 1.

Ustanovi se »društvo za krščansko umetnost« v Ljubljani. Pokrovitelj mu je knezoškof ljubljanski.

§ 2.

Namen društvu je pospeševati krščansko umetnost, zlasti cerkveno, in sploh gojiti krščansko lepoučutje, kakor tudi vplivati na to:

- da se preiščejo, ohranijo in dostojno prenové krščanske umetnine,
- da se odstranijo iz svetišč vse nedostojnosti in neprikladnosti,
- da se napravljajo umotvori v krščanskem duhu in v pravem slogu.

Delavnost njegova torej obseza krščansko arhitekturo in ornamentiko, kiparstvo, slikarstvo, veziljstvo, glasbo, sploh vse, kar v umetnosti pospešuje poveličanje Božje v svetišču njegovem.

§ 3.

Sredstva društvenemu namenu so:

- podučevanje z besedo in s tiskom o krščanski umetnosti sploh in o raznih strokah njenih na podlagi liturgičnih določil in krščanske tradicije,
- ustanovitev dijecezanskega muzeja za krščansko umetnost,
- dopisovanje z drugimi društvi, ki imajo enake namene.

§ 4.

Udje društva morejo postati moški, ženske in pravne osebe. Udje društveni so: častni udje, ustanovniki, redni člani in podporniki.

- Častnim udom morejo biti izvoljene osebe, katere so si za krščansko umetnost sploh, ali za društvo pridobile posebnih zaslug.
- Ustanovniki so, kateri pri vstopu plačajo društvu jedenkrat za vselej 25 gld.
- Redni člani so, kateri spolnujejo dolžnosti navedene v § 5.
- Podporniki so, ki društvu niso pristopili kot redni člani, podarili pa so društvenim namenom kako svoto. Podporniki nimajo vseh pravic društvenikov.

§ 5.

Redni člani naj po moči pospešujejo društvene namene in se zavežejo:

- plačati vstopnina 1 gld. enkrat za vselej, in vsako leto vsaj po 1 gld.,
- pošiljati društvu poročila, ako je le mogoče.

§ 6.

Pravice društvenikov so:

- vdeleževati se zborovanj, staviti predloge in glasovati o društvenih stvareh,
- uporabljati vse pravice, katere ima po § 16. društveni zbor, to je, voliti odbornike, o prospetu društva in o stanju premoženja pri občnem zboru tirjati pojasnil; ako je kdo osebno zadržan vdeležiti se občnega zbora, sme po pooblaščenju, kateri pa mora biti ud društva, izvrševati svoje pravice.

Podporniki imajo samo pravico vdeleževati se zborovanj.

§ 7.

Izstopiti sme društvenik prostovoljno, toda izstop naj se naznani odboru.

Izključiti se zamore po večini glasov odborovih:

- kdor namenu društvenemu nasprotuje, ali se sicer nevednega stori, da bi bil ud društvu,
- kdor dve leti, akoravno opominjan, ne plača letnine.

§ 8.

Načelnštvo društveno je protektor in odbor.

§ 9.

Odbor ima 15 odbornikov, katere voli občni zbor z večino glasov izmed ustanovnikov ali rednih članov, stanujočih v Ljubljani ali nameščenih na takih krajih, od koder lahko prihajajo k društvenim sejam. Poslovna doba je triletna; ko ta poteče, smejo isti biti zopet voljeni.

§ 10.

Odborniki si volijo predsednika, predsedniku namestnika, tajnika, denarničarja (tajnik sme biti tudi denarničar). Predsednik in njemu namestnik naznanita se protektorju v potrjenje.

§ 11.

- Odbor izreče po zahtevanju svoje mnenje o popravi starih in napravi novih umotvorov,
- sklepa o došlih naročilih, vprašanjih in poročilih,
- odločuje o sprejemu in o odnosni izključbi društvenih članov,
- izvršuje sklepe občnega zbora,
- oskrbuje društveno premoženje,
- nasvetuje izvolitev častnih članov,
- on sam ima pravico predlagati, naj se društvo razide.

§ 12.

Odbor si voli po potrebi strokovnjake konzultorje, kateri so mu v pomoč. Voli si tudi po potrebi iz raznih krajev dopisnike, da preiščejo za umetnost važne spomenike, ako se kateri nahajajo v njihovi bližini in mu poročajo sploh vse, kar pospešuje namen društva.

§ 13.

V izvršitev svojega namena skliče predsednik, kadar je treba, odbornike h kolegijalnemu posvetovanju. Sklicati se mora seja, ako pet odbornikov to zahteva.

Da odbor veljavno sklepa, poklicani morajo biti vsi odborniki, in vsaj osem s prvomestnikom vred mora jih biti navzočih. Prevzvišeni protektor ima virilni glas. Ako je število glasov enako, odločuje predsednik.

§ 14.

Občni zbor se redno shaja vsako leto; izvanredno zbor sklicuje odbor po potrebi, ali vsaj, kadar 25 društvenikov pismeno to zahteva in predmet, o kojem se ima zborovati in razpravljati, vsaj 14 dnij prej naznani. Skliče se zbor po kakem dnevniku ljubljanskem.

§ 15.

- Občni zbor:
- voli odbor,
  - voli častne člane po predlogu odborovem,
  - sprejema poročila tajnikovo in denarničarjevo,
  - voli pregledovalce računov,
  - sklepa o premembi pravil,
  - sklepa o samostalnih predlogih posamičnih članov, kateri so se vsaj 14 dnij poprej naznanili odboru.

Odbornike voliti smejo tudi nenavzoči udje po pooblaščenju, vendar pooblaščenec ne more oddati več kakor dva glasa.

§ 16.

Občni zbor sklepa z nadpolovično večino; za premembo pravil morata glasovati vsaj dve tretjini vseh navzočih društvenikov; za razdruženje mora biti osebno navzoča nadpolovica vseh članov in od teh zato dve tretjini.

Da občni zbor veljavno sklepa, mora biti osebno navzočih vsaj 25 članov. Če bi k občenemu zboru, kateri sklepa o razidu društva, prvič ne prišla nadpolovica udov, skliče se po odborovem določilu drugi izvanredni občni zbor, pri katerem večina navzočih glasovalcev zadostuje, da se društvo razide.

§ 17.

Društvo vodi in na vnanje zastopa predsednik, oziroma namestnik; on, oziroma namestnik s tajnikom vred v imenu društva veljavno podpisuje pisma in pravne listine.

§ 18.

Premoženje se sestavlja iz doneskov ustanovnikov, iz letnine društvnikov in drugih prstovoljnih daril.

§ 19.

Porablja se premoženje za znanstvene knjige, za zbirko vzornih risarij, modelov, podob, načrtov, za nakup cerkvenih umetnin za dijecezanjski muzej; za razne korespondence, pisarniške in druge ročne troške.

§ 20.

Če bi se društvo razdružilo, pripade vse premoženje ljubljanskemu škofijstvu, da ga porabi v pospeševanje umetnosti; knjižnica se izroči seme- niški knjižnici; muzej ostane lastnina škofijstva.

§ 21.

Ako prepis nastane o društvenih razmerah, volita si stranki vsaka svojega razsodnika, ta dva pa tretjega izmed družta kot načelnika. Če bi se o načelniku ne mogla zjediniti, voli ga predsednik. — Razsodba teh je neprizivna.

Telegrami.

Dunaj, 25. februarja. Ferlesa, glav- nega blagajnika blagajnice državnih dolgov, kateri je poneveril 102.000 gld., našli so v Praterju ustreljenega.

Dunaj, 25. februarja. Poljski klub kandiduje primo loco za državno sodišče mesto izstopivšega ministra Jaworskega grofa Leva Pininskega.

Dunaj, 25. februarja. Mestni svétnik Meissl, kateremu se je pred nekaterimi

dnevi v glavi zmešalo in se je skušal usmrtiti, je sedaj umrl.

Dunaj, 26. februarja. Včeraj popoldne je na železniški postaji Rekawinkel umrl župan dunajski za mrtvoudom.

Dunaj, 26. februarja. Cesar potuje v Riviero po šentgotarski železnici, potem po italijanskem ozemlju preko Alessandrie. Ne- osnovane so torej vse kombinacije, zlasti francoskih listov, da se cesar izogne itali- janskega ozemlja.

Dunaj, 26. februarja. Pravosodni mi- nister je v zbornici poslancev odgovoril na interpelacijo poslanca Gregorca zastran ne- dostojnega obnašanja sod. avskultanta Glassa v Celju proti Slovencem, da se je Glass zares bil tako izrazil, da se ne more odo- bravati, da se pa o kakem žaljenju in gr- denju slovenskega naroda ne more govoriti. Minister bode že skrbel, da se kaj podob- nega pri sodišču več ne prigodi.

Bukarešt, 25. februarja. Senat je s 53 proti 10 glasom odobril avstro-ogersko trgovsko pogodbo.

Raba premovane želođone tinkture lekarja Pleo- lija v Ljubljani vzbuja, če se jemlje v majhnih množinah, slast do jedij in pripravi želodec za lahko prebavljanje. — Steklenica velja 10 kr. 584-9 10-6

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		srakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	737 1	-8 8	sl. sever	jasno	0 00	
2. u. pop.	733 4	7 0	sl. jzap.	"		
9. u. zveč.	732 7	0 8	"	"		
7. u. zjut.	732 6	0 7	sl. zap.	oblačno	1 80	
2. u. pop.	734 7	5 8	sl. vzh.	del. oblač.	dež.	
9. u. zveč.	737 6	-0 8	"	"		

Srednja temperatura obeh dni $-0,3^{\circ}$ in $1,9^{\circ}$, oziroma za $0,6^{\circ}$ in $1,3^{\circ}$ nad normalom.

Umrlí so:

24. februarja. Emil Pehani, paznik, 41 $\frac{1}{2}$ leta, Kon- gresni trg 14, vsled raka v želodec. — Marija Lozar, go- stija, 70 let, Kravja dolina 11, marasmus.

V bolnišnici:

24. februarja. Franc Skrajnar, ključar, 20 let, jetika.

116 1

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ne- pozabni oče, oziroma stari oče in tast, gospod

Ivan Nep. Juvanec,

učitelj v pokoju,

danes ob 1. uri zjutraj, po kratki mučni bolezni v 78. letu svoje starosti, previden s svetimi zakra- menti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v torek, 27. t. m. ob 3. uri po- poludne.

Svete maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Marijete v Planini.

Prebлага ranjkega priporočamo v pobožen spomin in v molitev.

PLANINA, dné 26. svečana 1894.

Žaluoja rodbina.

Zahvala.

115 (1)

Za mnogostransko izraženo sočutje mej bolez- nijo in ob smrti nam nepozabnega sina in brata

Rajko Tomca

izrekamo s tem svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno pa zahvalujemo za mnogoštevilno udeležbo pri po- grebu gospoda ravnatelja in gospode profesorje obeh gimnazij, dijake višje gimnazije, osobito pa še one iz V. b in V. c razreda, kakor tudi osebne prijatelje rajkega iz VII. razreda za darovane krasne vence in milo petje, vse druge darovatelje krasnih vencev, gospode občinske zastopnike, mestne uradnike in druge udeležnike spreveda, sploh vsakega, ki je s kakim znakom ljubezni blažil nam bridko izgubo.

V Ljubljani, dné 26. februarja 1894.

Rodbina Tomec.

5000 Kg fižola, Ribničana'
lepega rudečega, izbranega za seme,
prodaja 106 2-2
Jakob Lovrenčič,
trgovec in posestnik v Sodražici pri Ribnici.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

VABILO

na

2. občni zbor
„Vzajemno-podpornega društva“

v Ljubljani,

registrovane zadruge z omejenim jamstvom,

ki bode

v sredo dné 7. marca 1894 zvečer ob 7. uri
v dvorani katol. društva rokodelskih pomočnikov
v Poljskih ulicah šte. 10.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Odobrenje zapisnika prvega občnega zbora z dné 21. februarja 1893.
3. Volitev dveh overovateljev zapisnika za drugi občni zbor.
4. Poročilo uradnega vodje gosp. Jos. Prosenca o računskem zaključku za leto 1893.
5. Dopolnina volitev članov ravnateljstva.
6. Volitev 10 članov in 5 namestnikov v nadzorovalni svet.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

Ljubljana, dné 31. januarja 1894.

Ravnateljstvo.

Opomba: Ker se občni zbor dné 21. februarja zaradi prepicne udeležbe ni mogel zvršiti, je vsled § 18. drugi občni brez ozira na število zastopanih članov. Voliti bode skupaj 9 članov in sicer 7 vsled izžrebanja (izžrebani člani ravnateljstva smejo zopet voljeni biti), enega člana vsled resignacije in jednega vsled smrti. Izžrebani so bili sledeči ravnateljski člani gg.: Andrej Zamejce, dr. Franc Papež, Franc Petrič, dr. Vinko Gregorič, Andrej Kalan, dr. Ivan Janežič in Franc Oblak.

Dunajska borza.

Dnó 26. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 30 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 20 .
Zlata renta 4%, davka prosta	120 . 05 .
4% avstrijska kronina renta, 290 kron	97 . 85 .
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1003 . . . . .
Kreditne akcije, 160 gld.	364 . 75 .
London, 10 funtov strl.	125 . . . . .
Napoleonor (20 fr.)	9 . 91 .
Cesarski cekini	5 . 91 .
Nemških mark 100	61 . 12 $\frac{1}{2}$.

Dnó 24. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	117 gld. 55 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 . 25 .
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148 . . . . .
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	160 . 50 .
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	200 . . . . .
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 50 .
4% kranjsko deželno posojilo	97 . 60 .
Kreditne srečke, 100 gld.	197 . . . . .
St. Genois srečke, 40 gld.	70 . 50 .

4% srečke dunajske parobrodne družbe	144 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 . 75 .
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 . 25 .
Salmovne srečke, 40 gld.	72 . . . . .
Waldsteinove srečke, 30 gld.	48 . 50 .
Ljubljanske srečke	24 . 50 .
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 . 50 .
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2960 . . . . .
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 . 50 .
Papirnih rubeljev 100	133 . 75 .

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariabilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni garnosti
naloženih papirjev.